

[Aksel Larsen.]

ekstraordinær kontantstøtte til landbruget — ja, man kan begrunde det formelt med, at det er noget, der sorterer under skatte-lovgivningen, og derfor er det ham, men det havde dog været rimeligt, om i hvert fald landbrugsministeren også havde haft sin del af begrundelsen for forslaget og skulle tage sin del af forsvaret for forslaget her i denne debat.

Jeg ønsker kun at tilføje — for det meste er jo sagt på anden måde af andre ordførere — at man kan med føje spørge regeringen, hvorledes den vil få det til at harmonere med almindelige retsprincipper, at man på den måde giver et enkelt erhverv en særlig, ekstra, rentefri kredit for dens tilsvarende til staten med henvisning til, at dette erhverv er i vanskeligheder, men ikke samtidig er villig til at give tilsvarende begunstigelser til andre erhverv. Det er ikke, fordi jeg mener, at jeg vil anbefale denne metode, men man kan stille spørgsmålet.

Så vil jeg endelig til sidst sige, at vi har jo oplevet mange former for landbrugsstøtte i den tid, jeg har været her i tinget, og mange af dem har været særdeles dårlige. Jeg tror, at det meste af den landbrugsstøtte, der har været ydet hidtil, ikke har været gavnlig på lang sigt, dels fordi den har medvirket til, at ejendomspriserne steg og landbrugets kapitalbehov derfor blev større, dels fordi den ikke på nogen måde medvirkede til den nødvendige strukturændring og den nødvendige produktionsændring og produktions-rationalisering i landbruget. Man har stort set haft støtteordninger, der tilsigtede at muliggøre det for landbruget at fortsætte, som om ingenting var sket, og at forøge sin produktion i de traditionelle baner, uden at man har set på, om denne produktion kunne afsættes, og om den kunne afsættes på rimelige betingelser. Og resultatet er faktisk blevet, at i mange henseender er landbrugets kår blevet dårligere.

Nu kommer man med denne ekstra, rentefri kredit, hvorved man forøger landbrugets gæld. Der var engang — jeg tror, det var i 1932, eller var det i 1931 — da regering og folketing havde så travlt med at bevilge landbruget et kriselån på sammenlagt 40 mill. kr. De skulle tilbagebetales, og da tilbagebetalingsterminen kom, blev man enige om at slette det. Hvis regering og folketing

nogen sinde kommer og siger: nu skal landbruget og de øvrige med landbruget beslægtede erhverv indhente det, de har fået forærende eller fået lånt her, betale de 320 mill. kr., som deres gæld er forøget med, så vil man få det svar: det kan de ikke, og så vil man få besked om, enten at man skal give dem pengene, for at de kan betale dem, eller at man skal slette gælden. Jeg tror ikke, man gavner landbruget ved på den måde at forøge det, som faktisk er landbrugets løse gæld, men som alligevel kan få en uheldig virkning også på ejendomspriserne fortsatte udvikling.

Jeg kan kort sagt ikke finde noget formildende for dette lovforslag. Jeg anbefaler at vise det tilbage til regeringen.

Sigsgaard: Jeg har hæftet mig ved to karakteristiske ting i denne debat. For det første har alle ordførere, måske undtagen hr. Henry Christensen, været stærkt betænkelige ved den foreslåede ordning. Den konservative og den radikale ordfører beklager i og for sig forslaget og benytter lejligheden til at snakke mest muligt om de langsigtede, realistiske ordninger af landbrugsstøtten, som vi nu snart kan forvente at se forslag om.

For det andet kan det vel slås fast, at det overvejende flertal af dette tings medlemmer faktisk er imod forslaget. At så en del af modstanderne vil stemme for det i sidste ende af årsager, der i denne henseende er usaglige, er jo en anden sag. Tilbage står, at det er rundt regnet en femtedel af tingets medlemmer, der sammen med nogle organisationer presser dette forslag igennem tinget.

Jeg kan i stor udstrækning tilslutte mig de udtalelser, der er fremsat af ordførerne for socialdemokratiet og socialistisk folkeparti. Så vidt jeg erindrer, har socialdemokratiet talt en del om, hvorvidt dette forslag overhovedet var overensstemmende med lovgivningen i øvrigt. Hr. J. O. Krag udtrykte det i dag sådan, at det måske nok var i strid med retsopfattelsen i befolkningen. Det er jo en meget alvorlig anklage. På den baggrund er det bemærkelsesværdigt, at man uden sværdslag går med til, at denne lovgivning fremmes, til trods for at 15. marts fristen for længst er overskredet. Hvis man virkelig mener, at forslaget er på kanten